

[Pradžia](#) > ... > [Kreipimasis į Teismą](#) > [Teisinė Pagalba](#) > Belgium

Teisinė pagalba

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Belgija

1 Kokios išlaidos yra susijusios su teismo procesu ir kas paprastai turi jas padengti?

Išlaidos, kaip teisinis terminas, apima keletą Teismų kodekso (pranc. *code judiciaire* / nyd. *gerechtelijk wetboek*) 1018 straipsnyje numatytų elementų.

Išlaidos – tai, be kita ko:

1. įvairūs teismo ir registracijos mokesčiai bei žyminis mokeskis, mokėtas iki Žyminių mokesčių kodekso (pranc. *Code des droits de timbre* / nyd. *Wetboek der zegelrechten*) panaikinimo;
2. teismo aktų parengimo išlaidos, susiję atlygiai ir užmokesčiai;
3. teismo sprendimo kopijos pateikimo išlaidos;
4. tyrimo priemonių išlaidos, visų pirma liudytojų ir ekspertų užmokesčiai;
5. teisėjų, teismo kanclerių ir šalių kelionės išlaidos ir dienpinigiai, kai teismo nurodymu jie turi vykti į kelionę, ir išlaidos dokumentams, kurie rengiami tik bylos nagrinėjimo tikslais;
6. 1022 straipsnyje nurodyta procesinių išlaidų kompensacija;
7. pagal 1734 straipsnį paskirto mediatoriaus užmokesčiai, atlygiai ir išlaidos;
8. 2017 m. kovo 19 d. įstatymo, kuriuo įsteigiamas antrojo lygmens teisinės pagalbos (pranc. *aide juridique de deuxième ligne* / nyd. *juridische tweedelijnsbijstand*) biudžetinis fondas, 4 straipsnio 2 dalyje nurodyta įmoka.

Proceso išlaidų kompensacija yra nustatyto dydžio suma, skirta advokatų išlaidoms ir užmokesčiams padengti – šią sumą bylą laimėjusi šalis gali išsireikalauti iš bylą pralaimėjusios šalies.

Kas gali prašyti procesinių išlaidų kompensacijos?

Teismų kodekso 1022 straipsnyje numatyta procesinių išlaidų kompensacija yra nustatyto dydžio suma, skirta bylą laimėjusios šalies teisinėms išlaidoms ir mokesčiams padengti.

Jeigu kompensacijos prašo viena iš bylos šalių, galbūt ir įsikišus teismui, teismas specialia motyvuota nutartimi gali kompensaciją sumažinti arba padidinti, tačiau ši suma nebus didesnė už Karalystės nustatytą didžiausią sumą ar mažesnė už Karalystės nustatytą mažiausią sumą. Vertindamas kompensaciją teismas atsižvelgia į:

- bylą pralaimėjusios šalies finansinį pajėgumą, kai kompensacijos sumą siekiama sumažinti;
- bylos sudėtingumą;
- sutartimi sutartą kompensaciją bylą laimėjusiai šaliai;
- akivaizdžiai nepagrįstą padėties pobūdį.

2 Kas konkrečiai yra teisinė pagalba?

Teisinė pagalba apima keletą sąvokų:

- ja bet kuriam asmeniui suteikiama teisė gauti nemokamą pradinę konsultaciją – taip suteikiama pirminė teisinė pagalba (pranc. *aide juridique de première ligne* / nyd. *eerstelijnsbijstand*). Šią konsultaciją suteikia kvalifikuotas advokatas.
- Teisine pagalba tam tikrų kategorijų asmenims taip pat suteikiama teisė gauti nemokamą advokato pagalbą sprendžiant bet kokią teisinę bylą (antrojo lygmens teisinė pagalba). Šių advokatų paslaugomis naudotis neprivaloma. Jie savo klientams teikia tokias pačias teises paslaugas, kokias jie teikia ir už užmokestį (konsultaciją, pagalbą, atstovavimą įprastuose, administraciniuose ar mediacijos procesuose).
- Teisinę pagalbą gaunančios šalys, kurių pajamos yra per mažos teismo proceso ar neteisminės procedūros išlaidoms padengti, atleidžiamos nuo visų arba dalies registracijos, kanceliarijos ir patvirtintų kopijų išdavimo mokesčių. Teisine pagalba taip pat užtikrinama, kad viešojo sektoriaus ar ministerijų pareigūnai (antstoliai, notarai ir kt.) bei techniniai konsultantai (atlikdami teisinius vertinimus) arba mediatoriai už savo teikiamą pagalbą neimtų iš bylos šalių jokio užmokesčio.

3 Kokie yra teisinės pagalbos suteikimo reikalavimai?

Siekiant gauti antrojo lygmens teisinę pagalbą turi būti įvykdytos dvi sąlygos:

- reikalavimas neturi būti akivaizdžiai neleistinas nagrinėti teisme arba akivaizdžiai nepagrįstas.
- Finansinė padėtis turi atitikti [teisinės pagalbos gavimo sąlygas](#), išdėstytas 508/13/1–508/13/4 straipsniuose (įterptuose 2020 m. liepos 31 d. Įstatymu, kuriuo iš dalies keičiamas Teismų kodeksas siekiant pagerinti antrojo lygmens ir kitos teisinės pagalbos prieinamumą padidinant atitinkamas viršutines pajamų ribas).

Visiškai nemokama teisinė pagalba

Nesusituokęs asmuo: mažesnės negu 1 426 EUR grynosios mėnesinės pajamos.

Nesusituokęs asmuo, turintis išlaikytinių, ar asmuo, gyvenantis kartu su sutuoktiniu ar su bet kuriuo kitu asmeniu, su kuriuo jis veda namų ūkį: mažesnės negu 1 717 EUR grynosios mėnesinės namų ūkio pajamos.

Iš dalies nemokama teisinė pagalba

Nesusituokęs asmuo: 1 426–1 717 EUR grynosios mėnesinės pajamos.

Nesusituokęs asmuo, turintis išlaikytinių, ar asmuo, gyvenantis kartu su sutuoktiniu ar su bet kuriuo kitu asmeniu, su kuriuo jis veda namų ūkį: 1 717–2 007 EUR grynosios mėnesinės namų ūkio pajamos.

Iš pagalbos gavėjo bus reikalaujama sumokėti ne daugiau kaip 125 EUR.

Sumos galioja nuo 2022 m. rugsėjo 1 d.

Teisinė pagalba taip pat skiriama asmenims, galintiems įrodyti, kad neturi pakankamai lėšų pragyvenimui.

Teisinės pagalbos tarnybos (pranc. *Bureau d'Aide Juridique* / nyd. *Bureau voor Juridische Bijstand*) sprendimas, kuriuo skiriama visiškai ar iš dalies nemokama antrojo lygmens teisinė pagalba, laikomas įrodymu, kad asmuo neturi pakankamai lėšų pragyvenimui.

4 Ar teisinė pagalba teikiama visų rūšių bylose?

Taip.

5 Ar yra specialių procedūrų, taikomų ypatingais atvejais?

Taip.

Skubiais atvejais teisinės pagalbos tarnyba gali laikinai visiškai arba iš dalies atleisti pareiškėją nuo mokesčių mokėjimo nereikalaujama pateikti visų arba dalies patvirtinamųjų dokumentų. Pareiškėjas patvirtinamuosius dokumentus turi pateikti per teisinės pagalbos tarnybos nurodytą terminą, ne ilgesnį kaip 15 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos. Jeigu dokumentai nepateikiami, teisinės pagalbos teikimas automatiškai nutraukiamas.

Skubumą įvertina teisinės pagalbos tarnyba.

Prašymą suteikti visiškai arba iš dalies nemokamą antrojo lygmens teisinę pagalbą pareiškėjas arba jo advokatas pateikia žodžiu arba raštu teritorinę jurisdikciją turinčiai teisinės pagalbos tarnybai.

Prašymas taip pat gali būti teikiamas per kompetentingas institucijas (Federalinės viešosios teisingumo tarnybos tarptautinio civilinio bendradarbiavimo tarnybą), kaip numatyta 2003 m. sausio 27 d. Tarybos direktyvoje 2003/8/EB, numatančioje teisės kreiptis į teismą įgyvendinimo tarptautiniuose ginčiuose pagerinimą nustatant minimalias bendras teisinės pagalbos tokiems ginčams taisykles.

6 Kur galiu gauti teisinės pagalbos prašymo formą?

Galite susisiekti su jūsų rinkimų apygardos teisinės pagalbos tarnyba.

- Prancūzų kalba dirbantys biurai: <https://avocats.be/fr/bureaux-daide-juridique-baj>.
- Nyderlandų kalba dirbantys biurai: <https://www.advocaat.be/nl/gratis-rechtsbijstand/tweedelijnsbijstand>.

Susisiekus su kompetentinga teisinės pagalbos tarnyba ji jums atsiųs teisinės pagalbos prašymo formą, kurią reikia užpildyti.

7 Kokius dokumentus reikia pateikti kartu su teisinės pagalbos prašymo forma?

Patvirtinamieji dokumentai skiriasi priklausomai nuo atitinkamos asmens kategorijos. Jeigu gyvenate kartu su vienu arba keliais suaugusiais asmenimis, taip pat turi būti pateikiami tų asmenų pajamas įrodantys dokumentai. Siekiant patikrinti, ar yra įvykdytos tinkamumo nemokamai teisinei pagalbai gauti sąlygos, gali būti prašoma papildomų dokumentų.

Įspėjimas: kai kurie dokumentai galioja ribotą laikotarpį. Jie negali būti senesni nei du mėnesiai nuo tos dienos, kai buvo pateiktas jūsų prašymas suteikti teisinę pagalbą.

1) Dirbate pagal darbo sutartį:

- pažyma apie namų ūkio sudėtį, galiojanti du mėnesius;
- naujausias mokestinis vertinimas;
- pastarieji du atlyginimo lapeliai (už ištisis du darbo mėnesius);
- atlyginimo lapeliai už einamuosius metus su atostogų premijomis ir išmokomis;
- nacionalinės atostogų išmokų tarnybos pažyma (fizinį darbą dirbantis darbuotojas);
- pažyma apie pastarųjų dviejų mėnesių pajamas (laikinas darbuotojas).

2) Dirbate savarankiškai:

- pažyma apie namų ūkio sudėtį, galiojanti du mėnesius;
- naujausias mokestinis vertinimas;
- apskaitininko pažyma, iš kurios matyti vidutinės grynosios jūsų pastarųjų trijų mėnesių pajamos;
- naujausia PVM deklaracija.

3) Esate nedarbingas:

- pažyma apie namų ūkio sudėtį, galiojanti du mėnesius;
- naujausias mokestinis vertinimas;
- sveikatos draudimo fondo (pranc. *mutuelle* / nyd. *ziekenfonds*) pažyma, iš kurios matyti per pastaruosius du mėnesius sumokėtos išmokos;
- metinė pažyma (metus arba ilgiau trunkantis nedarbingumas).

4) Esate pensininkas:

- pažyma apie namų ūkio sudėtį, galiojanti du mėnesius;
- naujausias mokestinis vertinimas;
- nacionalinės pensijų tarnybos (pranc. *Office national des pensions* / nyd. *Rijksdienst voor pensioenen*) pažyma, galiojanti du mėnesius.

5) Esate bedarbis:

- pažyma apie namų ūkio sudėtį, galiojanti du mėnesius;
- naujausias mokestinis vertinimas;
- pažyma apie per pastaruosius du mėnesius gautas bedarbio pašalpas.

6) Gaunate CPAS/OCMW (pranc. *Centre public d'action sociale* /nyd. *Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn*) paramą pajamoms:

- du mėnesius galiojanti CPAS/OCMW pažyma, kurioje nurodytas paramos tipas ir dydis.

7) Gaunate garantuotas pagyvenusio žmogaus pajamas (pranc. *Garantie de revenus aux personnes âgées* – GRAPA / nyd. *Inkomensgarantie voor ouderen* – IGO):

- nacionalinės pensijų tarnybos pažyma, kurioje nurodytas GRAPA / IGO dydis.

8) Turite teisę gauti neįgalumo išmoką:

- Federalinės viešosios socialinės apsaugos tarnybos (pranc. *SPF Sécurité Sociale* /nyd. *FOD Sociale Zekerheid*) pažyma, kurioje paminėtos pastarųjų dviejų mėnesių išmokos.

9) Gyvenate nuomojamame socialiniame būste:

- socialinės nuomos mokesčio apskaičiavimo lapas.

10) Jums taikoma kolektyvinio skolos suregulavimo procedūra:

- pažyma apie namų ūkio sudėtį, galiojanti du mėnesius;
- naujausias mokestinis vertinimas;
- du mėnesius galiojanti skolos suregulavimo tarpininko pažyma, kurioje nurodyta jums išmokama suma, galimas išmokų šeimai dydis, jeigu jos įtraukiamos, ir sumokėtų pastoviųjų išlaidų suma.

11) Esate jaunesnis nei 18 metų:

- jūsų tapatybės kortelės ar kito oficialaus dokumento, įrodančio, kad esate nepilnametis, kopija.

12) Prašote leidimo gyventi šalyje:

- bet koks dokumentas, paliudijantis neteisėtą gyvenimą šalyje (priedai, įpareigojimas išvykti, sprendimas, kuriuo atsisakoma suteikti leidimą gyventi, pasas ir kt.).

13) Jums taikomas kardomasis kalinimas:

- pažyma apie sulaikymą.

8 Kam turiu pateikti teisinės pagalbos prašymą?

Jeigu žinote dirbantį advokatą, kuris teikia nemokamą antrojo lygmens teisinę pagalbą, galite kreiptis į jį tiesiogiai. Jeigu jis sutinka imtis jūsų bylos, jis paprašo teisinės pagalbos tarnybos jį paskirti.

Jeigu advokatų, teikiančių nemokamą teisinę pagalbą, nežinote, galite susitarti su kompetentinga vietos teisinės pagalbos tarnyba dėl susitikimo advokato konsultacijai.

9 Kaip sužinoti, ar turiu teisę į teisinę pagalbą?

Apie teisinės pagalbos tarnybos sprendimą būsite informuotas per 15 dienų nuo prašymo pateikimo.

Kiekviename sprendime nesuteikti teisinės pagalbos turi būti išdėstyti jos nesuteikimo motyvai. Pranešime turi būti išdėstyta reikiama informacija galimam skundui pateikti.

10 Ką turėčiau daryti, jei turiu teisę į teisinę pagalbą?

Turėtumėte kreiptis į savo advokatą arba į teisinės pagalbos tarnybos paskirtą advokatą.

11 Kas parinks man advokatą, jei turiu teisę į teisinę pagalbą?

Teisinės pagalbos tarnyba skiria teisinės pagalbos savanorių sąrašė esantį advokatą.

12 Ar teikiant teisinę pagalbą padengiamos visos teismo proceso išlaidos?

Teisinė pagalba apima antstolių ar ekspertų užmokestį, siuntimo paštu ir registracijos išlaidas. Kalbant apie antrojo lygmens teisinę pagalbą, ji nėra suteikiama automatiškai, prašymas suteikti šią pagalbą turi būti teikiamas bylą nagrinėjančio teismo teisinės pagalbos tarnybai (Teismų kodekso 664 straipsnis ir tolesni straipsniai).

13 Kas padengia kitas išlaidas, jei turiu teisę gauti tik ribotą teisinę pagalbą?

Jeigu suteikiama iš dalies nemokama teisinė pagalba, tai nereiškia, kad ji apima tik tam tikras paslaugas ir (arba) išlaidas. Tai tiesiog reiškia, kad iš dalies nemokamos teisinės pagalbos gavėjas privalo sumokėti ne daugiau kaip 125 EUR, skirtingai nei visiškai nemokamos teisinės pagalbos gavėjas, kuris neprivalo mokėti nieko. Visiškai arba iš dalies nemokamos teisinės pagalbos gavėjai gauna tas pačias paslaugas.

14 Ar teisinė pagalba taip pat apima apeliacinius skundus?

Taip.

15 Ar teisinė pagalba gali būti nutraukta nesibaigus teismo procesui (arba net atšaukta po teismo proceso)?

Taip.

Jeigu sąlygos, kuriomis pagalbos gavėjas turi teisę gauti visiškai arba iš dalies nemokamą antrojo lygmens teisinę pagalbą, pasikeičia, pagalbos gavėjas turi nedelsdamas apie tai pranešti savo advokatui, kuris atitinkamai informuoja teisinės pagalbos tarnybą.

Teisinės pagalbos tarnyba teisinės pagalbos teikimą taip pat gali nutraukti motyvuotu advokato prašymu, jeigu advokatas mano, kad jo dalyvavimas nesuteikia jokios pridėtinės vertės.

Kitas pagalbos teikimo atšaukimo scenarijus: pagalbos gavėjas akivaizdžiai nebendradarbiauja ginant jo interesus (pvz., neatsako į savo advokato prašymus).

16 Ar galiu apskusti atsisakymą suteikti teisinę pagalbą?

Jeigu prašymas atmetamas, rašytiniu arba žodiniu pareiškimu (teismo kanceliarijai) galima pareikšti ieškinį darbo bylą teisme. Ieškinys turi būti pareiškiamas per vieną mėnesį nuo pranešimo apie teisinės pagalbos tarnybos sprendimą gavimo.

17 Ar teisinės pagalbos prašymas sustabdo senaties terminą?

Jeigu suteikiama iš dalies nemokama teisinė pagalba, tai nereiškia, kad ji apima tik tam tikras paslaugas ir (arba) išlaidas. Tai tiesiog reiškia, kad iš dalies nemokamos teisinės pagalbos gavėjas privalo sumokėti ne daugiau kaip 125 EUR, skirtingai nei visiškai nemokamos teisinės pagalbos gavėjas, kuris neprivalo mokėti nieko. Visiškai arba iš dalies nemokamos teisinės pagalbos gavėjai gauna tas pačias paslaugas.

■ Paskutinis naujinimas: 24/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta.

Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.